

Tomas Çerme: Yakubi Süryaniler tarihlerini doğru okumalıdır

Posted on 14/12/2017

Uzun soluklu bir araştırmacı nitelikli, güçlü ve doğru kaynaklar kullanarak yazılan Süryaniler'e

dai

r y yazımda eleştirel bir üslup bulunmamaktadır. Yörenin topluluklarından geleneksel açıdan güçlü milletlerin küçük toplulukları sürekli etkilediklerini bilinmekte olduğunu aklımızda tutarak sözlerimize başlamak isteriz.

Ne bilginizin ne de kaynaklarınızın yeterli olmadığını biliyoruz.[\[i\]](#) Yakubi Süryani toplumuyla ilgili ciddi ve eski kaynaklarınızın olmadığı herkesçe bilinmektedir. Asırlar önce ölmüş Süryanice'ye ruh verip canlandırma çabasındasınız. Hanna Dolapönü'nun Süryanice'yi canlandırma çabası içinde olduğunu yazmış olduğu kitapçılardan anlıyoruz. [\[ii\]](#) Beceremediği de ortadadır.[\[iii\]](#) Midyat yöresinde Rumların ve Ermenilerin 19. yy sonuna kadar kültür varlıkları ile yaşadıkları belgelenmiştir. [\[iv\]](#)

Yakubi Süryanilerin ilk matbaasının İstanbul Ermeni patriği Mateos'un emri ile yapıldığının belge ve bilgilerinin Ermenice ve Türkçe vesikalarını Hori Samuel Akdemir'e vermişim.[\[v\]](#) Yakubi Süryanilerin ilk matbaasının 4. Petros'a mal edilmesi doğru değildir. Yakubi Süryanilerin ilk matbaası İstanbul Ermeni patriği Mateos'un emri ile kurdurulmuştur. Başkasına mal edilemez.

Sizlerin ve editörünüzün öğrenmeye ihtiyacınız olduğu Toros dağları Adana'nın yukarısından başlayarak İran'da bittiğini, birde Masius dağları: Mardin Nusaybin dağı, Cudi dağı, Tur-Abdin dağı, Mazı dağı ve Mardin dağı antik tarihi coğrafyasında global isimleri Masius dağlarıdır. Bilmemek ayıp değildir, öğrenmeden bu konuyla ilgili yazı yazmak ayıptır.

Benim Süryani kelimesinden hoşlanmadığımı yazıyorsunuz. Tarih yalanından, tarih talanından ve tarih inkarından hoşlanmadığım doğrudur. Benim hakkımda düzmece ve kaynaksız yazmanıza şaşmadım, çünkü Süryani ilk kilisesi kurucusunu "Semerli Yakup" diye yazabilmektesiniz. Tarihle ilgili yazı yazılırken yazı adabı aşılmamalıdır. T.C. Başbakanlık Devlet arşivi istatistik kaynaklarıyla alay edilmemelidir. Bu yazıları okuduğunuz zaman saygı duymalısınız. Eski tarihte Yakubi Süryaniler Ermenilere yamalanmamış olsaydı, Süryani

kelimesi bu güne gelebilecek miydi? Biraz da geçmişinizi bu yönünüzü araştırınız.

Osmanlı İmparatorluğu Meclis-i Mebusanı'nda 2 dönem mebusluk yapan Mardin'li Hoca Hovsep Kazazyan Efendi, hem Ermeniler hem Süryaniler ve tüm bölge toplumlarını temsil etti. Süryaniler Hz. Adem, Nuh, Sam, Ham gibi safsatalarla uğraşyla hiçbir tarihte Meclis-i Mebusan üyesi, Paşa, Amira... gibi ünvanlı Süryaniler yetiştiremediniz. Bir Süryani kaynağından alıntıda (Osmanlı Devletinde Süryani Kilisesi kitabınızda no: 62) "Eskiden Rum yamağı idik, ondan sonra Ermeni yamağı olduk" yazılıdır. Neden size yamak fermanı verilmiştir.

Yamaklar[vi] ne zamandan beri Doğu ve Güneydoğu Anadolu'nun başat toplumunun hayatının ve kültürünün belirleyicisi olabiliyorlar. Bu temelsiz iddianız insan tabiatına aykırıdır. Süryanilerin babaları size gerçekleri anlatmamışlarsa hatası bize ait değildir.

Yakubi Süryani Metropolit Hanna Dolapönü'nü tarif etmeden geçemeyeceğim. Onu yakından tanıma fırsatım olmuştur. Gülme hastalığı olan bir ruhaniydi. İddia ettiğiniz 48 eserinden bir kısmı bende mevcuttur. 10 küçük küçük sayfalık yazıları eser sayıyorsanız, 48 eseri bir araya getirilse, hacim olarak da, anlam olarak da doğru dürüst bir eseri meydana getirmez. Hayali Süryani âlimi yaratma peşindesiniz. Hanna Dolapönü'nun Midyat Mar Gabriel kitabından alıntısıdır; "7 kere Mar Gabriel'in mezarını ziyaret eden, Kudüs'de İsa Mesihin mezarını ziyaret etmiş sayılır". Yine aynı eserden alıntı; "Mar Gabriel bir komutla yüzlerce ölüyü diriltir, bir komutla ölüler kendi kendine toprağa gömülür. Küçük kız çocuğu dualarla erkek çocuğuna dönüşür" Ruhaniliği ve tarihçiliği bu yöndedir. Bunlar hayali *mucizelerinden* birkaç örnektir.

"MAR GABRİYEL" ADLI KİTABIN YAZARI HANNA DOLAPÖNÜ TARAFINDAN YAKUBİ SÜRYANİ METROPOLİTİ MAR GABRİYELİ, İSA MESİH İLE KARŞILAŞTIRILMAK İSTENİR.

Hatırlatalım: M.S. 428 yılında Efes konsilinde Süryaniler ve Nasturiler, Hıristiyan

doktrinine olan *sapkınlıkları* yüzünden resmi kiliseden atıldılar.

Durumunuz bu merkezdeyken bölgenin kültürünü Süryanilere mal etmek olanaksızdır. İstanbul'da Süryani toplumunu yönetenler, düzmece yazılarınıza Süryani gençler aldanıp sizleri alkışlayabilirler.[\[vii\]](#) Gençler biraz bilinçlenseler benim Süryanilere çektiğim fotoğrafa özel teşekkür etmeleri gerekmektedir. Bütün Hıristiyan aleminin saygı duyduğu Mar Efram'ın 3 Milyon şiir yazdığını yazmakla onu yücelmezsiniz. Bu Aziz Mar Efram'a haksızlıktır.

1926'da çıkan Medeni kanunun zilyedlik maddelerinden faydalanarak, Mardin Ermeni *emval-i Metruke* Malikanelerde pek çok Süryani'nin sahiplendiği ve oturduğu da sır değildir.[\[viii\]](#)

Süryanilerle ilgili yazılarımın sebebi İstanbul Süryani yönetim kurulu, Mardin Kırklar Kilisesi ve Der Zafaran manastırı yetkililerinin yanlış tutumlarıdır.

Başbakanlık Devlet arşivi genel müdürlüğünün Resmi kayıtlarında 1530'larda Süryaniler Mardin şehrine yerleşik değildir. Süryaniler Madin'de Şemsiler mahallesinde yerleşik düzene geçtiler.

KAYNAK:

1) T.C. Başbakanlık Devlet arşivleri genel müdürlüğü Osmanlı Arşiv Daire Başkanlığına ait 998 numaralı yayınlarına göre 1530 senesi;

Mardin Nüfus:

Nefs-i

Mardin

Hane	2026
İslamiye	775
Ermeniler	1273
Mücerred (Bekar)	734
İslamiye (Bekar)	233
Ermeni (Bekar)	502
Muaf	140

2) Mardiros Hanesyan Surp Yerrortutyun (üç Horan) Ermeni kilisenin tarihi Ermenice 1933 s.330-3 istanbul

3) Masis Gazetesi Ermenice 24 Ocak 1881 İstanbul

4) Vital Cuinet La "Turque d'Asie 1891 cilt 2 s.508-519 Fransızca Paris

5) Şemsettin Sami Kamus Alam cilt 6 (1316) 1900 eski Türkçe İstanbul

6) Cumhuriyet gazetesi 2 Nisan 1937 İstanbul

7) Hanna Dolapönü, Tarihte Mardin.

*Bu yazı Tarih ve Toplum dergisinin Aralık 2003, 40 cilt ve 240 Sayısında yayınlanan Kenan Altınışik'in yazısına cevap olarak yazılmıştır.

Dipnotlar:

[i] İstanbul Süryani Vakıf Kurulu Üyeleri Süryanice okuma -yazma bilmediğiniz bilinmektedir. Neyi savunmaktasınız?

[ii] Biz Süryanilerle birlikte büyüdük, günümüze kadar Süryaniceyi okuyan ve yazana rastlamadık.

[iii] Süryani Patrik 1900'lerde Süryanice Kilise ayinleri ve Süryanice isimleri yasaklar Türkçe olmasını emreder.

[iv] Midyat ve yöresinde Ermeniler ve Rumlarla ilgili istatistik ve kültür varlıkları: Vital Cuinet La"Turque d'Asie 1891 cilt 2 s.508-519 Fransızca Paris

[v] Fransızca ve Ermenice Türkçeye çeviren: Ermeni Patrikhanesi rahmetli arşiv müdürü ünlü araştırmacı, çevirmen ve yazar Kevork Pamukçıyan'dır.

[vi] Süryanilerin Zümre tanımlaması Yakubi Süryani Metropoliti Hanna Dolapönü Mardin kitabından

[vii] Süryani asıllı Dr. Pola Aydın'ın Süryanice bilmediğinizi biliyoruz. Süryanice bilmeyen Süryani lisanı ile ilgili fikir sahibi olabilir mi?

[viii] Medeni Kanunun Zilliyet hükümlerine göre emval-i metrukelerde oturanların 20 yıl emlak vergisini ödemekle tapu aldılar.